

внутрішньому ринку. Споживчий ринок України все більше наповнюють товари іноземного виробництва. На сьогодні на межі виживання опинилися високотехнологічні галузі, втрачено значну частину науково-технічного потенціалу.

Україна має емний внутрішній ринок і достатньо потужний потенціал для виробництва як проміжної продукції, так і споживчих товарів, а також задоволення потреб населення у таких товарах. Сучасний період розвитку країни має бути відновлювальним, що передбачає модернізацію, у першу чергу, промисловості, а також створення умов для піднесення вітчизняної науки та інноваційної сфери, що дасть змогу побудувати високотехнологічну економіку.

Формування зазначених умов можливо лише через інтеграційний розвиток промислових підприємств на основі промислово-логістичної інтеграції (ПЛІ), яку слід розглядати з позицій розширеного відтворення їх економічного потенціалу за рахунок цілеспрямованого оптимального поєднання ресурсів, компетенцій, структур, функцій та процесів промислових підприємств з метою створення та реалізації інноваційних продуктів.

Метою ПЛІ повинно бути використання переваг інтеграції для реалізації інноваційних проектів розвитку.

Об'єктами ПЛІ стануть підприємства, структури підприємств, бізнес-процеси, функції, а також потоки (фінансові, матеріальні, товаропотоки та ін.), що свідчить про комплексність та ієрархічну багаторівневість об'єкту. Предметом ПЛІ буде економічний потенціал (ресурси, здібності, можливості та ін.) підприємств, що інтегруються. Суб'єктами ПЛІ повинні бути органи державного та регіонального управління, власники та керівники підприємств.

Впровадження засад ПЛІ в діяльність промисловості України сприятиме створенню можливостей для поєднання високотехнологічних виробництв і концентрованого фінансового капіталу, з метою забезпечення стабільних умов функціонування підприємств та створення необхідного інвестиційно-інформаційного потенціалу для інноваційного розвитку.

Конкурентні переваги ПЛІ дозволяють, з одного боку, сконцентрувати ресурс для інноваційного прориву, а з іншого, – підвищити ефективність роботи вітчизняних підприємств через зниження трансакційних витрат та витрат на взаємодію, що в сукупності вирішує проблему розширеного відтворення економічного потенціалу суб'єктів та створює передумови для досягнення соціально-економічного добробуту в державі.

УДК 656.2

ВАЖЛИВІСТЬ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Зоріна О.І., д.е.н., професор (УкрДАЗТ)

В умовах становлення цивілізованих відносин, стохастичності ринкової кон'юнктури та непередбачуваності її діалектики зростає значення науково обгрунтованого вибору стратегії і тактики діяльності підприємства.

Об'єктивна необхідність стратегічного управління соціально-економічними системами як запорука їхнього ефективного функціонування є актуальним питанням сьогодення. Успішний менеджмент несе в собі розробку і реалізацію стратегій, адекватних навколишньому середовищу. Вони допомагають зменшити вплив сил опору в самій організації та в її оточенні. Необхідність розробки стратегії розвитку підприємства є закономірним та економічно обгрутованим для нього кроком.

В економічній літературі існує багато визначень типів стратегій. На наш погляд, в сучасних умовах економічної ситуації в Україні, визначати стратегію як повністю систематизований процес, який має чітку послідовність дій, виконання яких призведе до успіху, є невірним. Для організацій, що функціонують на даному етапі в Україні, стратегію необхідно розглядати, по-перше, як набір тактичних засобів, які можуть та повинні змінюватись, якщо динаміка зовнішнього або внутрішнього середовища не відповідає прогнозам (при незмінності кінцевої цілі, яка, як правило, припускає подальше зростання), по-друге, стратегію необхідно нерозривно пов'язувати із таким поняттям як «розвиток».

Стратегія виступає не тільки як інструмент обгрунтування, вироблення і реалізації цілей і задач виробничого, науково-технічного, економічного, організаційного і соціального характеру, не тільки як фактор, що регулює діяльність організації доти, поки намічені цілі і задачі не будуть досягнуті, але одночасно і як засіб зв'язку підприємства з зовнішнім ринковим середовищем.

Для постійного росту і зміни організація розробляє відповідні стратегії розвитку. Організація без ясної й ефективної стратегії розвитку – це не бізнес, а набір активів, обтяжених зобов'язаннями. Для того щоб не тільки вижити, але і підсилити свої конкурентні позиції на ринку, необхідно на професійному рівні займатися стратегічним плануванням.

Доцільним є вибір одного, пріоритетного, напрямку стратегії розвитку і цілеспрямована його реалізація. У залежності від конкретної ситуації і потенційних можливостей підприємство може обрати найбільш прийнятну для нього стратегію розвитку, та при реалізації цієї стратегії орієнтуватися на рішення поточних або довгострокових задач. Стратегія – це генеральна програма дій, що виявляє пріоритети проблем і ресурси транспортного підприємства для досягнення основної цілі. Вона формує головні цілі й основні шляхи їх досягнення таким чином, що підприємство отримує єдиний напрям руху.

Формування стратегії представляється доцільним проводити на основі трьох взаємозалежних компонентів: суспільних потреб, внутрішніх можливостей підприємства і сформованої ситуації в транспортній галузі.

УДК 658:656.2(477)

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ АДАПТИВНОСТІ ПРИ УПРАВЛІННІ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ УКРАЇНИ

Зубенко В.О., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Триваючі процеси глобалізації, структурних зрушень, інформатизації економіки зумовлюють швидкі і широкомасштабні зміни конкурентного середовища, високий рівень динаміки економічних відносин, а також вплив політичної та економічної нестабільності в країні - в цих умовах залізничний транспорт змушений господарювати, а також одночасно конкурувати на внутрішньому і зовнішньому ринку транспортних перевезень.

У зв'язку з цим періоди стабільної діяльності залізничного транспорту скорочуються, а суттєві зміни в масштабі і складності середовища, в яких діє галузь, створюють невизначеність. Для успішної діяльності в зазначених умовах залізничний транспорт України має постійно розробляти і застосовувати нові принципи, методи та види управління.

Саме тому на сучасному етапі розвитку залізничного транспорту адаптивне управління може стати фундаментом для забезпечення ефективності управління галуззю. Адаптивно вважають систему, яка здатна зберігати функціональність в ситуації невизначеності і агресивності зовнішнього середовища. При цьому, мова йде не про пасивне пристосування системи до свого оточення, а про новий, більш складний тип системи управління, який може змінювати як внутрішні процеси, так і активно

впливати на деякі зовнішні фактори. Адаптивна система управління повинна відповідати наступним вимогам:

- володіти високою гнучкістю, що дозволяє швидко змінюватися;
- володіти високою мобільністю у прийнятті управлінських рішень і втілення їх у життя;
- бути адекватною поточній ситуації;
- враховувати жорстоку конкуренцію;
- враховувати вимоги до рівня професіоналізму;
- враховувати ризики, пов'язані з динамікою змін і розвитку;
- брати до уваги необхідність врахування невизначеності зовнішнього середовища.

При формуванні адаптивної системи управління на залізничному транспорті слід дотримуватися таких принципів:

1. Принцип необхідного різноманіття. Він стверджує, що розмаїтість керуючої системи повинна бути не менше різноманітності об'єкта управління.

2. Принцип дуального управління. Керуючі впливи носять двоїстий характер. З одного боку, вони покликані керувати об'єктом, з іншого - служать для вивчення його властивостей і закономірностей для наступних керуючих впливів. Тобто, структура керуючих впливів повинна змінюватися відповідно до змін параметрів системи об'єкта управління.

3. Принцип зворотного зв'язку. За допомогою зворотного зв'язку відбувається вимірювання характеристик керованого об'єкта, і виробляються реакції, що виражаються в керуючих впливах.

Адаптивність структури управління визначається її здатністю ефективно виконувати задані функції в певному діапазоні зміни умов. Чим відносно ширше цей діапазон, тим більш адаптивною вважається структура.

УДК 330.1:656.07

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ТРАНСПОРТУ

Каличева Н.Є., к.е.н., ст. викладач (УкрДАЗТ)

Основною метою застосування інформаційних технологій є зростання ефективності механізмів управління на основі створення загальної інформаційно-технологічної інфраструктури, до складу якої входять інформаційні системи, ресурси та засоби, що забезпечують функціонування та взаємодію між